പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 063

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/x69

ശേഷ ഉവാച.

ലവം വിമൂർച്ഛിതം ദൃഷ്ട്വാ ബലിവൈരിവിദാരണമ് .

ശത്രുഘ്നോ ജയമാപേദേ രണമൂർധ്നി മഹാബലഃ 1.

ലവം ബാലം രഥേ സ്ഥാപ്യ ശിരസ്ത്രാണാദ്യലംകൃതമ് .

രാമപ്രതിനിധിം മൂർത്യാ തതോ ഗംതുമിയേഷ സഃ 2.

സ്വമിത്രം ശത്രുണാ ഗ്രസ്തമിതി ദുഃഖസമന്വിതാഃ .

ബാലാമാത്രേ്സ്യ സീതായൈ ത്വരിതാഃ സംന്യവേദയൻ 3.

ബാലാ ഊചുഃ.

മാതർജാനകി തേ പുത്രോ ബലാദ്വാഹമപാഹരത് .

കസ്യചിദ്ഭൂപവര്യസ്യ ബലയുക്തസ്യ മാനിനഃ 4.

തതോ യുദ്ധമഭൂദ്ഘോരം തസ്യ സൈന്യേന ജാനകി .

തദാ വീരേണ പുത്രേണ തവ സർവം നിപാതിതമ് 5.

പശ്ചാദപി ജയം പ്രാപ്തഃ സുതസ്തവ മനോഹരഃ .

തം ഭൂപം മൂർഛിതം കൃത്വാ ജയമാപ രണാംഗണേ 6.

തതോ മൂർച്ഛാം വിഹായൈഷ രാജാ പരമദാരുണഃ .

സംകുപ്യ പാതയാമാസ തവ പുത്രം രണാംഗണേ 7.

അസ്മാഭിർവാരിതഃ പൂർവം മാ ഗൃഹാണ ഹയോത്തമമ് .

അസ്മാൻസർവാംശ്ച ധിക്കൃത്യ ബ്രാഹ്മണാന്വേദപാരഗാൻ 8.

ഇതി വാക്യം ശിശൂനാം സാ സമാകർണ്യ സുദാരുണമ് .

പപാത ഭൂതലോപസ്ഥേ ദുഃഖയുക്താ രുരോദ ഹ 9.

സീതോവാച.

കഥം നൃപോ ദയാഹീനോ ബാലേന സഹ യുധ്യതി .

അധർമകൃതദുർബുദ്ധിര്യോ മദ്ബാലം ന്യപാതയത് 10.

ലവ വീരഭവാൻകുത്ര വർതതേഽതി ബലാന്വിതഃ .

കഥം ത്വം നിഷ്കൃപസ്യാഹോ രാജ്ഞോഽഹാർഷീദ്ധയോത്തമമ് 11.

ത്വം ബാലസ്തേ ദുരാക്രാംതാഃ സർവശസ്ത്രവിശാരദാഃ .

രഥസ്ഥാ വിരഥസ്ത്വം വൈ കഥം യുദ്ധം സമം ഭവേത് 12.

താതാഹം തു ത്വയാ സാർദ്ധം രാമത്യാഗാസുഖം ജഹൗ .

ഇദാനീം രഹിതാ യുഷ്മത്കഥം ജീവാമി കാനനേ 13.

ഏഹി മാം മുംച യജ്ഞാശ്വം ഗച്ഛത്വേഷ മഹീപതിഃ .

മദ്ദുഃഖം നാഭിജാനാസി മമ ദുഃഖപ്രമാർജകഃ 14.

കുശോ യദ്യഭവിഷ്യത്സ രണേ വീരശിരോമണിഃ .

അമോചയിഷ്യദധുനാ ഭവംതം ഭൂപപാർശ്വതഃ 15.

സോഽപി മദ്ദൈവതോ നാസ്തി സമീപേ കിം കരോമ്യതഃ .

ദൈവമേവ മമാപ്യത്ര കാരണം ദുഃഖസംഭവേ 16.

ഏവമാദി ബഹുശ്രീമത്യേഷാ വൈ വിലലാപ ഹ .

പാദാംഗുഷ്ഠേന ലിഖതീ ഭൂമിം നേത്രദ്വയാശ്രുഭിഃ 17.

ബാലാൻപ്രതി ജഗാദാസൗ പൃഥുകഃ സ ച ഭൂപതിഃ .

കഥം മത്സുതമാപാത്യ രണേ കുത്ര ഗമിഷ്യതി 18.

ഇതി വാക്യം വദത്യേഷാ ജാനകീ പതിദേവതാ .

താവത്കുശസ്തു സംപ്രാപ്ത ഉജ്ജയിന്യാ മഹർഷിഭിഃ 19.

മാഘാസിതചതുർദശ്യാം മഹാകാലം സമർച്യ ച .

പ്രാപ്യ ഭൂരിവരാംസ്തസ്മാദാഗമന്മാത്യസന്നിധൗ 20.

ജാനകീം വിഹ്വലാം ദൃഷ്ട്വാ നേത്രോദ്ഭൂതാശ്രു വിക്ലവാമ് .

ശോകവിഹ്വലദീനാംഗീം ബഭാഷേ യാവദുത്സുകഃ 21.

തദാ സ്വബാഹുരവദത്സ്ഫുരദ്യുദ്ധാഭിശംസനഃ .

ഹൃദയേ ചരണോത്സാഹോ ബഭൂവാതിരഥസ്യ ഹി 22.

സ പ്രത്യുവാച ജനനീം ദീനഗദ്ഗദഭാഷിണീമ് .

മാതസ്തവ ഗതം ദുഃഖം മയി പുത്ര ഉപസ്ഥിതേ 23.

മയി ജീവതി തേ നേത്രാദശ്രൂണി ഭുവി നോ പതൻ .

പ്രസൂമുവാചാശ്രുഖിന്നാം ദീനഗദ്ഗദഭാഷിണീമ് 24.

കുശോ ദുഃഖമിതഃ സദ്യോ ദുഃഖിതാം ധീരമാനസഃ .

മമ ഭ്രാതാ ലവഃ കുത്ര വർതതേ വൈരിമർദനഃ 25.

സദാ മാമാഗതം ജ്ഞാത്വാ പ്രഹർഷൻസന്നിധാവിയാത് .

ന ദൃശ്യതേ കഥം വീരഃ കുത്ര രംതും ഗതോ ബലീ 26.

കേന വാ സഹ ബാലത്വാദ്ഗതോ മാം വൈ നിരീക്ഷിതുമ് .

കിം ത്വം രോദിഷി മേ മാതർലവഃ കുത്ര സ വർതതേ 27.

തന്മേ കഥയ സർവം യത്തവ ദുഃഖസ്യ കാരണമ് .

തച്ഛ്രുത്വാ പുത്രവാക്യം സാ ദുഃഖിതാ കുശമബ്രവീത് 28.

ലവോ ധൃതോ നൃപേണാത്ര കേനചിദ്ധയരക്ഷിണാ .

ബബംധ ബാലകോ മേത്ര ഹയം യാഗക്രിയോചിതമ് 29.

തദ്രക്ഷകാൻബഹൂഞ്ജിഗ്യേ ഏകോഽനേകാന്നിപൂൻബലീ .

രാജാ തം മൂർച്ഛിതം കൃത്വാ ബബംധ രണമൂർധനി 30.

ബാലകാ ഇതി മാമൂചുഃ സഹഗംതാര ഏവ ഹി .

തതോഽഹം ദുഃഖിതാ ജാതാ നിശമ്യ ലവമാധൃതമ് 31.

ത്വം മോചയ ബലാത്തസ്മാത്കാലേ പ്രാപ്തോ നൃപോത്തമാത് .

നിശമ്യ മാതുർവചനം കുശഃ കോപസമന്വിതഃ .

ജഗാദ താം ദശന്നോഷ്ഠം ദംതൈർദംതാന്വിനിഷ്പിഷൻ 32.

കുശ ഉവാച.

മാതർജാനീഹി തം മുക്തം ലവം പാശസ്യ ബംധനാത് .

ഇദാനീം ഹന്മി തം ബാണൈഃ സമഗ്രബലവാഹനമ് 33.

യദി ദേവോ്ഽമരോ വാപി യദി ശർവഃ സമാഗതഃ .

തഥാപി മോചയേ തസ്മാദ്ബാണൈർനിശിതപർവഭിഃ 34.

മാ രോദിഷി മാതരിഹ വീരാണാം രണമൂർഛിതമ് .

കീർതയേ്ഽത്ര ഭവത്യേവ പലായനമകീർതയേ 35.

ദേഹി മേ കവചം ദിവ്യം ധനുർഗുണസമന്വിതമ് .

ശിരസ്ത്രാണം ച മേ മാതഃ കരവാലം തഥാശിതമ് 36.

ഇദാനീം യാമി സമരേ പാതയാമി ബലം മഹത് .

മോചയാമി ഭ്രാതരം സ്വം രണമധ്യാദ്വിമൂർഛിതമ് 37.

ന മോചയാമ്യദ്യ പുത്രം തവ മാതർമഹാരണാത് .

തദാ തൗ മേ ഭവത്പാദൗ സംരുഷ്ടൗ ഭവതാം ക്ഷിതൗ 38.

ശേഷ ഉവാച.

ഇതി വാക്യേന സംതുഷ്ടാ ജാനകീ ശുഭലക്ഷണാ .

സർവം പ്രാദാദസ്ത്രവൃംദം ജയാശീർഭിർനിയുജ്യതമ് 39.

പ്രയാഹി പുത്ര സംഗ്രാമം ലവം മോചയ മൂർച്ഛിതമ് .

ഇത്യാജ്ഞപ്തഃ കുശഃ സംഖ്യേ കവചീ കുംഡലീ ബലീ 40.

മുകുടീ കരവാലീ ച ചർമധാരീ ധനുർധരഃ .

അക്ഷയാവിഷുധീ കൃത്വാ സ്കംധയോഃ സിംഹവീര്യയോഃ 41.

ജഗാമ തരസാ നത്വാ മാതൃപാദൗ രഥാഗ്രണീഃ .

വേഗേന യാവദ്യുദ്ധായ ഗച്ഛതി ക്ഷിപ്രമാഹവേ 42.

താവദ്ദദർശ സ്വലവം വൈരിവൃംദനിപാതകമ് .

ആയാംതം തം കുശം വീരാ ദദൃശുഃ സുമഹാഭടാഃ 43.

കൃതാംതമിവ സംഹർതും സർവം വിശ്വമുപസ്ഥിതമ് .

ലവോ മഹാബലം ദൃഷ്ട്വാ കുശം ഭ്രാതരമാഗതമ് 44.

അത്യംതം വഹ്നിവദ്യുദ്ധേ ദിദീപേ വായുനാ സമമ് .

രഥാദുന്മുച്യ ചാത്മാനം യുദ്ധായ സ വിനിർഗതഃ 45.

കുശഃ സർവാന്രണസ്ഥാന്വൈ വീരാൻപൂർവദിശി ക്ഷിപത് .

പശ്ചിമായാം ദിശി ലവഃ കോപാത്സർവാൻസമൈരയത് 46.

കുശബാണവ്യഥാവ്യാപ്താ ലവസായകപീഡിതാഃ .

സൈന്യേ ജനാ മുനേ സർവേ ഉത്കല്ലോലാംബുധിഭ്രമാഃ 47 ഉത്കല.

കുശേന ച ലവേനാഥ ശരവ്രാതൈഃ പ്രപീഡിതമ് .

ന ശർമ ലേഭേ സകലം സൈന്യം വീരപ്രപൂരിതമ് 48.

ഇതസ്തതഃ പ്രഭഗ്നം തദ്ബലം ത്രസ്തം പുനഃ പുനഃ .

ന കുത്രചിദ്രണേ സ്ഥിത്വാ യുദ്ധമൈച്ഛദ്ബലാന്വിതഃ 49.

ഏതസ്മിൻസമയേ രാജാ ശത്രുഘ്നഃ പരതാപനഃ .

കുശം വീരം യയൗ യോദ്ധും താദൃശം ലവസന്നിഭമ് 50.

കുശം ദൃഷ്ട്വാ ബലാക്രാംതം രാമമൂർതിസമപ്രഭമ് .

രഥേ തിഷ്ഠൻഹേമമയേ ജഗാദ പരവീരഹാ 51.

ശത്രുഘ്ന ഉവാച.

കോഽസി ത്വം സന്നിഭോ ഭ്രാത്രാ ലവേന സുമഹാബലഃ .

കിം നാമാസി മഹാവീര കസ്തേ താതഃ ക്വ തേ പ്രസൂഃ 52.

കഥം വനേ ദ്വിജൈർജുഷ്ടേ തിഷ്ഠസി ത്വം നരർഷഭ .

സർവം ശംസ യഥായുധ്യേ ത്വയാ സഹ മഹാബല 53.

ഇതി വാക്യം സമാകർണ്യ കുശഃ പ്രോവാച ഭൂമിപമ് .

മേഘഗംഭീരയാ വാചാ നാദയന്രണമംഡലമ് 54.

കേവലം സുഷുവേ സീതാ പതിവ്രതപരായണാ .

വനേ വസാവോ വാല്മീകേശ്ചരണാർചനതത്പരൗ 55.

മാതൃസേവാസമുദ്യുക്തൗ സർവവിദ്യാവിശാരദൗ .

കുശോ ലവ ഇതി പ്രഖ്യാമാഗതൗ ഭൂപതേഽനഘ 56.

കസ്ത്വം വീരോ രണശ്ലാഘീ കിമർഥം ഹയസത്തമഃ .

മുക്തോഽസ്തി സമരേ ത്വദ്യ ജേതാസി ബലസംയുതഃ 57.

യുധ്യസ്വ ത്വം മയാ സാർദ്ധം യദി വീരോഽസി ഭൂമിപ .

ഇദാനീം പാതയിഷ്യാമി ഭവംതം രണമൂർധനി 58.

ശത്രുഘ്നസ്തം സുതം ജ്ഞാത്വാ സീതായാ രാമസംഭവമ് .

വിസിഷ്മായ സ്വയം ചിത്തേ കോപാദ്ധനുരുപാദദത് 59.

തമാത്തധനുഷം ദൃഷ്ട്വാ കുശഃ കോപസമന്വിതഃ .

വിസ്ഫാരയാമാസ ധനുഃ സ്വീയം സുദൃഢമുത്തമമ് 60.

മുമോച ബാണാന്നിശിതാഞ്ഛത്രുഘ്നഃ സർവശസ്ത്രവിത് .

താംശ്ചിച്ഛേദ കുശഃ സർവാംല്ലീലയാ പ്രഹസന്രണേ 61.

ബാണാശ്ച ശതസാഹസ്രാഃ കുശസ്യ ച നൃപസ്യ ച .

ഭുവനം വ്യാപ്നുവൻസർവം തച്ചിത്രമഭവന്മുനേ 62.

അഗ്ന്യസ്ത്രേണ കുശഃ സർവാന്ദദാഹ തരസാ ബലീ .

ശമയാമാസ തം ഭൂപഃ പർജന്യാസ്ത്രേണ വീര്യവാൻ 63.

ശമയാമാസ തം ഭൂപോ വായവ്യേനാതിവിക്രമഃ .

തദാ വായുരഭൂത്തീവ്രഃ സർവതോ രണമംഡലേ .

പർവതാസ്ത്രേണ തം വായും ക്ഷോഭയംതം സമാവൃണോത് 64.

വജ്രാസ്ത്രേണ നൃപഃ സംഖ്യേ ചിച്ഛേദ സനഗോപലാൻ .

തദാ നാരായണാസ്ത്രം സ മുമോച കുശ ഉദ്ഭടഃ .

നാരായണം തദാ ഭൂപം നാശകത്പരിബാധിതുമ് 65.

തദാ പ്രകുപിതോഽത്യതം കുശഃ കോപപരായണഃ .

ഉവാച ഭൂപം ശത്രുഘ്നം മഹാബലപരാക്രമമ് 66.

ജാനാമി ത്വാം മഹാവീരം സംഗ്രാമേ ജയകാരിണമ് .

യത്ത്വാം നാരായണാസ്ത്രം മേ ന ബബാധേ ഭയാനകമ് 67.

ഇദാനീം പാതയാമ്യദ്യ ഭൂമൗ ത്വാം നൃപതേ ശരൈഃ .

ത്രിഭിശ്ചേന്നകരോമ്യേതത്പ്രതിജ്ഞാം തർഹി മേ ശൃണു 68.

യോ മനുഷ്യവപുഃ പ്രാപ്യ ദുർലഭം പുണ്യകോടിഭിഃ .

തന്നാദ്രിയേത സംമോഹാത്തസ്യ മേസ്ത്വത്ര പാതകമ് 69.

സാവധാനോ ഭവാനത്ര ഭവതു പ്രധനാംഗണേ .

പാതയാമി ക്ഷിതൗ സദ്യ ഇത്യുക്ത്വാ സ്വശരാസനേ 70.

ശരം സംരോപയാമാസ ഘോരം കാലാനലപ്രഭമ് .

ലക്ഷീകൃത്യ രിപോർവക്ഷോ വിപുലം കഠിനം മഹത് 71.

തം സംധിതം ശരം ദൃഷ്ട്വാ ശത്രുഘ്നഃ കോപമൂർച്ഛിതഃ .

മുമോച ബാണാന്നിശിതാൻകുശത്വഗ്ഭേദകാരകാൻ 72.

സ ബാണോ ഹൃദയം തസ്യ ഭേത്തും തത്പ്രചചാല വൈ .

ഘോരരൂപോ വഹ്നിസമആശീവിഷവദുച്ഛ്വസൻ 73.

സ ബാണോ നൃപവര്യേണ രാമം സ്മൃത്വാശുലക്ഷിതഃ .

ചിച്ഛേദ കുശമുക്തം സ സായകം ശിതപർവകമ് 74.

തദാത്യംതം പ്രകുപിതഃ കുശോ ബാണസ്യ കൃംതനാത് .

അപരം സായകം ചാപേ ദധാര ശിതപർവകമ് 75.

സ യാവത്തദുരോ ഭേത്തും കരോതി ച ബലോദ്ധുരഃ .

തം താവദച്ഛിനത്തസ്യ ശരം കാലാനലപ്രഭമ് 76.

തദാ കുശോ മാതൃപാദൗ സ്മൃത്വാ രോഷസമന്വിതഃ .

തൃതീയം ചാപകേ സ്വീയേ ദധാര ശരമദ്ഭുതമ് 77.

ശത്രുഘ്നസ്തമപി ക്ഷിപ്രം ച്ഛേത്തും ബാണം സമാദദേ .

താവദ്വിദ്ധഃ ശരേണാസൗ പപാത ധരണീതലേ 78.

ഹാഹാകാരോ മഹാനാസീച്ഛത്രുഘ്നേ വിനിപാതിതേ .

ജയമാപകുശസ്തത്ര സ്വബാഹുബലദർപിതഃ 79.

ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ പാതാലഖണ്ഡേ ശേഷവാത്സ്യായനസംവാദേ രാമാശ്വമേധേ.

ശത്രുഘ്നമൂർച്ഛനേ കുശജയോനാമ ത്രിഷഷ്ടിതമോഽധ്യായഃ 63.